

Komisja Europejska proponuje ogólnoeuropejskie mechanizmy mające wzmocnić ochronę osób zgłaszających przypadki naruszenia prawa, czyli tzw. sygnalisów.

Niedawne skandale, takie jak Dieselgate, Luxleaks, dokumenty panamskie, jak również najnowsze doniesienia dotyczące Cambridge Analytica pokazują, że tzw. sygnaliści, czyli osoby zgłaszające zachowania nieetyczne, mogą odegrać ważną rolę w wykrywaniu nielegalnych działań, które narażają na szwank interes publiczny oraz dobrobyt obywateli i społeczeństwa.

Zaproponowane przez Komisję **nowe przepisy mają zapewnić wysoki poziom ochrony osób ujawniających naruszenia unijnych przepisów i ustanowia ogólnounijne normy.** Przewidziano w nich bezpieczne kanały zgłaszania naruszeń zarówno w ramach danej organizacji, jak i poza nią, np. organom publicznym. Nowe przepisy będą również chroniły sygnalistów przed zwolnieniem z pracy, degradacją i innymi formami represji. Nakładają również na organy krajowe obowiązek informowania obywateli oraz zapewniania odpowiednich szkoleń jednostkom administracji publicznej w zakresie postępowania z takimi osobami.

Osoby zgłaszające nieetyczne zachowania mogą przyczynić się do wykrycia przypadków naruszenia prawa UE, przeprowadzenia odpowiedniego śledztwa i ukarania za takie naruszenie. Odgrywają również istotną rolę jako źródła informacji, umożliwiając dziennikarzom i wolnej prasie odegranie fundamentalnej roli w zapewnianiu demokracji. Dlatego właśnie należy je chronić przed zastraszaniem i represjami.

Obywatele, którzy ujawniają nielegalne działania, nie powinni być za to karani. W praktyce wielu z nich przypłaca swoją decyzję utratą pracy, reputacji czy nawet zdrowia: 36 proc. pracowników, którzy zgłosili nadużycie, doświadczyło represji (światowe badanie dotyczące etyki w biznesie z 2016 r.). Ochrona osób zgłaszających zachowania nieetyczne przyczyni się do ochrony wolności wypowiedzi i wolności mediów, ma również pierwszorzędne znaczenie dla ochrony praworządności i demokracji w Europie.

Ochrona zgłaszających naruszenia w wielu dziedzinach unijnego prawa - propozycja Komisji ma zapewnić ogólnounijną ochronę osób ujawniających przypadki naruszenia prawa Unii w dziedzinach takich jak: zamówienia publiczne, usługi finansowe, pranie pieniędzy i finansowanie terroryzmu, bezpieczeństwo produktów, bezpieczeństwo transportu, ochrona środowiska, bezpieczeństwo jądrowe, bezpieczeństwo żywności i pasz, zdrowie i dobrostan zwierząt, zdrowie publiczne, ochrona konsumentów, prywatność, ochrona danych i bezpieczeństwo sieci i systemów informatycznych. Ma ona również zastosowanie do naruszeń unijnych reguł konkurencji, naruszeń i nadużyć przepisów dotyczących podatku od osób prawnych i szkody dla interesów finansowych UE. Komisja zachęca państwa członkowskie, by w oparciu o powyższe kryteria ustanowiły kompleksowe ramy prawne ochrony sygnalistów wykraczające poza normy minimalne.

Jasne mechanizmy i obowiązki pracodawców

Wszystkie przedsiębiorstwa zatrudniające ponad 50 pracowników lub wykazujące obroty powyżej 10 mln euro będą musiały stworzyć wewnętrzną procedurę postępowania w przypadku zgłoszenia naruszenia. Wymóg ten będzie dotyczyć również wszystkich podmiotów administracji państwowej i regionalnej oraz gmin liczących ponad 10 tys. mieszkańców.

Lepsza ochrona sygnalistów - propozycja europejskich przepisów

Wpisany przez Anna Jedrzejewska
wtorek, 24 kwietnia 2018 08:31

Skuteczne zabezpieczenia

Propozycja Komisji zapewnia ochronę osobom zgłaszającym nadużycia, które w odpowiedzialny sposób chcą faktycznie chronić interesy publiczne. We wniosku przewidziano zatem zabezpieczenia mające zniechęcać do zgłoszeń obelżywych lub składanych w złym zamiarze oraz zapobiegać nieuzasadnionej utracie reputacji. Osoby lub podmioty, których dotyczą informacje przekazane przez sygnalistę, będą w pełni korzystać z domniemania niewinności, prawa do skutecznego środka ochrony prawnej, rzetelnego procesu sądowego oraz prawa do obrony.

Więcej informacji: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3441_pl.htm